

S L O V E N S K É
C E N T R U M
D I Z A J N U
L O G O
®

Mladí recyklo-umelci odmenení!

Bratislava, 20. marca 2013 – Druhý ročník kreatívnej súťaže Recyklátor: LUXUS NIE – DIZAJN ÁNO pozná svojich víťazov. Spoločnosť Coca-Cola, ktorá dizajnovú súťaž vyhlásila začiatkom školského roka, štedro odmenila víťazov. Študenti vysokých škôl poslali do súťaže 14 umeleckých diel a žiaci základných škôl vytvorili 39 „recyklátorov“. Súťaž upozorňuje na význam recyklácie obalov, triedenia odpadu a jeho ďalšieho možného využitia. Celý projekt je zameraný na podporu trvalo udržateľného rozvoja našej spoločnosti.

Separovanie odpadu je neodmysliteľnou súčasťou nášho života. Aj keď každý obyvateľ Slovenska priemerne vyseparuje 25 kg odpadu ročne¹, Slovensko má za zvyškom sveta ešte čo dobiehať. Medzi hlavné prekážky fungovania efektívneho systému separácie a recyklácie patrí slabá osвета obyvateľstva. „Naša spoločnosť je výrobcom rôznych druhov obalov podľa preferencií našich spotrebiteľov – od sklenených fliaš a hliníkových plechoviek až po plastové obaly. Všetky bez výnimky sú recyklovateľné. V mene ochrany životného prostredia za svoje priority považujeme triedenie a recykláciu obalov, ako aj šírenie osvety medzi mladými ľuďmi,“ povedal Marián Pavelka, zástupca spoločnosti Coca-Cola.

Porota zložená z odborníkov na dizajn a prácu s recyklovanými materiálmi mala tento rok naozaj ťažkú úlohu. „Téma recyklácie nás privádza k zodpovednému uvažovaniu o dôsledkoch civilizačného vývoja spoločnosti. Okrem priemyselnej recyklácie je tu však aj umelecká prax, pre ktorú sa bezcenný odpad stal už dávnejšie zdrojom zaujímavých experimentov a prekvapujúcich objavov. Študenti – budúci dizajnéri nám ukázali, ako sa z použitého materiálu môže stať funkčný predmet s osobitou estetickou a posolstvom. Transformáciou starého a bezcenného vytvorili nové a aktuálne hodnoty. Malo by nás to naučiť viac si vážiť spracovávaný materiál, ako aj hodnotu ľudskej práce,“ uviedla predsedníčka poroty **Adriena Pekárová** zo Slovenského centra dizajnu. Svoju porotcovskú premiéru má za sebou aj modelka a herečka **Ivica Sláviková**: „Som poctená, že som sa súťaže mohla zúčastniť ako porotkyňa. Moje kritérium pri výbere najlepších výtvorov bolo, aby víťazné diela boli v prvom rade funkčné a zároveň čímsi zaujímavé. Verím, že sme spoločne dospeli k účelnému a originálnemu výsledku.“ Porotcovskú trojicu doplnil významný slovenský autor mnohých výtvorov z recyklovaných materiálov **Juraj Výboh**: „Ako tvorca sa často stretávam s tým, že to, čo vymyslím, neskôr nájdem na internete už zrealizované, lebo re-use, re-cycle dizajn prudko naberá na popularite na celom svete. Našťastie, originalita nieje všetko, čo má dobrý dizajn mať. Z výtvorov súťažiacich mi ostal dobrý pocit a potešilo by ma, keby ich bolo viac.“

¹Recyklácia a Slovensko

Podľa oprávnenej organizácie ENVI-PAK, ktorá každoročne zhromažďuje údaje o stave odpadového hospodárstva na Slovensku so zameraním na separovaný zber, každý obyvateľ Slovenska priemerne vyprodukuje 307 kg komunálneho odpadu za rok. Z toho separovaný odpad tvorí asi len 25 kg. Z tejto hmotnosti tvorí vyseparovaný plast 20%, sklo 35%, papier 38% a nápojové kartóny 7%. Najefektívnejšie a najviac separujú obyvatelia západného Slovenska a najmenej to ide obyvateľom na východnom Slovensku.

S L O V E N S K É
C E N T R U M
D I Z A J N U
L O G O
®

Zaslané umelecké diela zo základných škôl prekvapili porotu svojou originalitou a preto vybrať troch najlepších bolo naozaj náročné. Prvenstvo medzi dielami z PET fliaš získala ZŠ zo Slovenskej Ľupče s elegantným svietidlom do interiéru, na ktorom porotu zaujal najmä výborne využitý farebný účinok červených etikiet fliaš od Coca-Coly. Druhé miesto získali žiaci ZŠ s MŠ Boleráz, ktorí vytvorili funkčné a stabilné kreslá na sedenie a impozantný stolík. ZŠ Čaklov obsadila tretie miesto so svietidlom s anglickým názvom *Flowers of Future*, vytvoreným z vyrezaných plastových kvetov a tepelne upravených PET fliaš.

V kategórii študentov dizajnu vysokých škôl porotu najviac zaujala *Textová pneumatika*, ktorú vytvoril študent Akadémie umení v Banskej Bystrici Tamás Pásztó. Najlepšie umiestnenie mu získala idea využitia dezénu pneumatiky na tvorbu unikátnych vzorov. Z druhého miesta sa tešila študentka VŠVÚ Natália Hoosová, ktorá z dreveného odpadu a lepidla jednoduchým spôsobom vytvorila funkčné a pevné *Ekovankúše*. Posledným odmeneným umeleckým dielom je pôsobivý odev z recyklovanej kože od mladej autorky Leny Rypákovéj, študentky katedry odevného dizajnu na VŠVÚ. Jej dielo pod názvom *Reborn* je symbolom pokusu o kompromis medzi túžbou po luxuse a rešpektom k živým tvorom.

Vďaka intenzívnej spolupráci so Slovenským centrom dizajnu sa podarilo otvoriť výstavu všetkých umeleckých diel vytvorených vysokoškólakmi a troch odmenených diel zo základných škôl. Od 20. do 24. marca 2013 si návštevníci môžu zhmotniť predstavy do reálnych kontúr v novootvorených priestoroch Hurbanových kasární, konkrétne v priestoroch galérie SATELIT.

Viac informácií o súťaži alebo jej výsledkoch nájdete na stránke www.uobsirecyclatora.sk.

Recyklácia a spoločnosť Coca-Cola

Spoločnosť Coca-Cola po prvýkrát použila fľaše, vyrobené čiastočne z recyklovaného materiálu, už v roku 1991. Dnes je až 65% jej plechoviek a fliaš recyklovaných a znovu naplnených. Na Slovensku sa na plnenie používajú preformy, ktoré obsahujú až 20% recyklovaného materiálu.

Recyklácia a jej využitie

Z recyklovaného materiálu, získaného z PET fliaš, sa okrem Recyklátorov či produkcie bottle to bottle môže vyrábať vlákno, z ktorého vznikajú napríklad koberce, výplne do spacích vakov a bünd, deky, alebo flísové športové bundy. Napríklad na výrobu jednej flísovej bundy potrebujeme 30 plastových fliaš a približne 150 fliaš na výrobu jedného koberca. Recyklovaný plast možno tiež využiť v stavebníctve na výrobu protihlukových stien, zábradlí, plotov, strešných krytín, či na výrobu komponentov detských ihrísk. Z recyklovaných nápojových kartónov sa stávajú darčekové tašky, prípadne z 11 nápojových kartónov získame 1 m² kuchynských utierok.

Kontakt pre médiá:

Lenka Kollerová,
NEOPUBLIC PORTER NOVELLI,
tel.: + 421 902 901 610,
e-mail: lenka.kollerova@neo.sk